

Sygn. akt I C 740/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Gdańsku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR del. do SO Michał Jank

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Szpanowska- Bartkowska

po rozpoznaniu w dniu 25 czerwca 2018 roku w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa K. T.

przeciwko Gminie Miasta G.

o ustalenie

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki K. T. na rzecz pozwanej Gminy Miasta G. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka K. T. wniosła o ustalenie, iż przysługuje jej wyłączne prawo do dysponowania grobem położonym na cmentarzu G., gdzie pochowana została W. M..

W uzasadnieniu wskazała, iż przedmiotowy grób został wykupiony na 40 lat przez Z. P.- przybraną córkę W. M.. W. M. jest siostrą M. M. (2), której córką jest Z. C. (1), której córką jest z kolei A. R., która jest matką powódki. Powódka należy więc do kręgu osób wymienionych w art. 10ust. 1 ustawy z 31.01.1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Pozwana Gmina Miasta G. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu zakwestionowała, aby powódka była osobą na określoną w art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych. Podniosła, że są jeszcze inne osoby, które są uprawnione do tego grobu. Zakwestionowała także legitymację czynną powódki w niniejszej sprawie wskazując, iż pozwanymi winny być osoby, którym w świetle cytowanego przepisu przysługuje prawo do grobu. Pozwany nie może decydować, komu przysługuje prawo do grobu, nie kwestionował więc nigdy takiego uprawnienia powódki. Zachodzi w niniejszej sprawie współuczestnictwo konieczne po stronie pozwanej osób, którym przysługuje prawo do przedmiotowego grobu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 1947 r. zmarła W. M. – córka E. i L. z domu E.. Pochowana została na cmentarzu G..

/okoliczności bezsporne, nadto odpis skrócony aktu zgonu W. M. – k. 66/

W dniu 3 marca 1943 r. zmarła M. M. (2), córka E. i L. z domu E..

W. M. i M. M. (2) były siostrami, zaś rozbieżność w pisowni nazwisk i imion rodziców wynikała prawdopodobnie z faktu, iż obie urodziły się i wychowywały w odrębnych zaborach.

W. M. miała jedną adoptowaną córkę Z. P., przy czym nie wiadomo, czy była to adopcja w sensie prawnym. Z. P. miała dwójkę dzieci, z których jedno już nie żyje.

Mężem M. M. (2) był P. C.. Mieli oni czworo dzieci, w tym córkę - Z. C. (1), która wyszła za mąż za P. R.. Pozostałe dzieci M. M. (2) i P. C. już nie żyją, żyją natomiast ich dzieci (wnuki M. M. (2) i P. C.), z którymi powódka nie ma kontaktu.

Córką P. R. i Z. C. (1) była A. R., która wyszła za mąż za T. L.. P. R. i Z. C. (2) mieli też syna J., który już nie żyje; żyją natomiast jego dzieci – S. R. i W. Z. (1).

Córką A. R. i T. L. była K. L., która wyszła za mąż za P. T.. Córką K. L. i P. T. jest powódka.

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu – k. 7, 9; odpis skrócony aktu małżeństwa – k. 9, 10; pismo powódki z 19.05.2018 r. – k. 68; zeznania powódki - k. 58-60/

Powódka ma kuzynów, którzy byliby uprawnieni do dysponowania przedmiotowym grobem, jednakże nie ma z nimi żadnego kontaktu.

/okoliczność bezsporna/

W. Z. (1), S. R. i A. L. złożyli na potrzeby niniejszego postępowania świadczenia, iż wiedzą o toczącej się sprawie, nie zgłaszają żadnych zastrzeżeń i roszczeń co do tego grobu, popierają stanowisko powódki.

/dowód: oświadczenia - k. 70-72/

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił przede wszystkim w oparciu o przedłożone dokumenty urzędowe – akta stanu cywilnego, z których wynikało pokrewieństwo osób wymienionych w tych dokumentach. Treść tych dokumentów w połączeniu z zeznaniami powódki dała podstawę do ustalenia, iż powódka jest krewną w linii bocznej w stosunku do W. M. pochowanej na cmentarzu G.. Sąd miał wprawdzie na uwadze rozbieżność w pisowni imion i nazwisk rodziców W. M. i M. M. (2), jednakże za logiczne uznać należało zeznania powódki, z których wynikało, iż owa rozbieżność była skutkiem zamieszkiwania na terenie znajdującym się pod różnymi zaborami (rosyjskim i pruskim), co mogło mieć wpływ na pisownię imion i nazwisk. Istotne jest, że owe rozbieżności nie były znaczne, co może potwierdzać stanowisko powódki w tym zakresie.

Powództwo nie zasługiwało jednak na uwzględnienie.

Z art. 10 ust. 1 ustawy z 31.01.1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (tj. z 2017 po. 912) wynika, że prawo pochowania zwłok ludzkich ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie:

1. pozostali małżonek(ka);
1. krewni zstępni
2. krewni wstępnii;
3. krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa;
4. powinowaci w linii prostej do 1 stopnia.

Powódka wystąpiła z roszczeniem o ustalenie, iż przysługuje jej wyłączne prawo do dysponowania grobem, w którym pochowana jest W. M.. Cytowany powyżej przepis wskazuje na cały szereg osób, które mogłyby mieć prawo do pochowania, a tym samym dysponowania grobem. Powódka w toku postępowania przyznała, że żyją osoby, które w świetle art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach (...) byłyby uprawnione do korzystania z tego grobu. Zdaniem Sądu przy tak określonym żądaniu pozwu Gmina Miasta G. nie miała legitymacji biernej. Pozwany nie jest podmiotem, który ma możliwość decydowania, komu przysługiwać ma prawo do grobu. Decyzję taką podjąć mogą osoby wymienione w art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach (...). Jeżeli więc powódka żąda ustalenia swego wyłącznego prawa do dysponowania grobem, winna pozwać osoby wymienione w tym przepisie., nie zaś Gminę Miasta G.. Sąd nie ma możliwości, a przede wszystkim nie ma podstaw prawnych do ewentualnego ustalenia prawa do wyłącznego korzystania z grobu w postępowaniu, w którym nie biorą udziału osoby potencjalnie zainteresowane tym grobem.

Podzielić też należy pogląd, że przy takim żądaniu pozwu współuczestnictwo osób określonych w art. 10 ust. 1 ustawy o cmentarzach (...) ma charakter konieczny (art. 195 kpc). Z tego też powodu zobowiązano powódkę do wskazania imion, nazwisk i adresów osób określonych w art. 10 ust.1 ustawy o cmentarzach. Powódka nie przedstawiła danych wszystkich tych osób, co uniemożliwiło wezwanie ich do udziału w sprawie, to zaś uzasadniało oddalenie powództwa (wyrok SN z 10.06.1997 r., II CKN 326/97). Jednocześnie art. 195 kpc zmierza do usunięcia niekorzystnych skutków procesowych w przypadku, gdy powód w pozwie wskazał jako pozwanych nie wszystkie osoby, przeciwko którym sprawa toczyć się może tylko łącznie; dotyczy on zatem jedynie przypadków współuczestnictwa koniecznego, w którym z istoty stosunku prawnego lub z mocy przepisu ustawy bierną legitymację procesową ma nie którykolwiek z zainteresowanych w zaprzeczeniu żądaniom pozwu, ale wszyscy zainteresowani łącznie. Nie może więc mieć zastosowania w sytuacji, w której pozwany został wskazany przez powoda w sposób błędny. (por. orz. SN z: 30.1.1952 r., C 1619/51, Legalis; 22.1.1961 r., 2 CR 132/61, OSP 1962, Nr 12, poz. 325 z notką W.Ś.; W. Siedlecki, Przegląd, 1963, s. 287; E. Wengerek, Przegląd, 1964, s. 42).

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach postępowania rzeczono na mocy art. 98 kpc, 99 kpc 108 kpc zasądzając

od powódki koszty zastępstwa procesowego w minimalnej wysokości.